

Бекітемін:
Мектеп директоры Жаниева Г.Т.

.....
01.09.2024 ж.

Келісемін:
Мектеп директорының оқу ісі жөніндегі
орынбасарлары: Шокаева А.Т.,
Алиманов А.Ж

.....
01.09.2024 ж.

ӘБ отырысында қаралды:
ӘБ жетекшісі: Охан М.
Хаттама №1

.....
28.08.2024 ж.

КҮНТІЗБЕЛІК – ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЛАУ

Түсінік хат

Жеке жұмыс оқу жоспары келесі нормативтік құжаттар негізінде әзірленді:

«2024-2025 оқу жылында Қазақстан Республикасының орта білім беру ұйымдарындағы оқу үдерісінің ерекшеліктері туралы» нұсқаулық-әдістемелік хат «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» (бұдан әрі – Мемлекеттік білім беру стандарттары) (Республика Білім министрінің бұйрығы) ҚР 03.08.2022 No 348, өзгерістер енгізілді - 23.09.2022 No 406);

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 20 қыркүйектегі № 469 бұйрығына 97 - қосымша Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі № 115 бұйрығына 537 - қосымша Орташа түрдегі зиятының бұзылуы кемістігі бар білім алушыларға арналған 7 сыныптары үшін «Адам және әлем» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

Мақсаты: білім алушылардың орта сыныпта алған қоршаған әлем туралы түсініктерін кеңейту және бекіту, қоршаған әлемде бағдарлаудың тәжірибелік тәсілдерін дамыту, өмірлік қажетті дағдылары мен икемділіктерін қалыптастыру.

Міндеттері:

1. қоршаған әлемде тәжірибелік бағдарлау үшін қажетті икемділіктер мен дағдыларды, табиғаттағы қауіпсіз тәртіпті қалыптастыру;
2. өз денсаулығын сақтау және күту дағдыларын қалыптастыру;
3. адекваттық әлеуметтік тәртіп қалыптастыру.

«Өлеңті ауылының жалпы орта білім беру мектебі» КММ-нің адам және әлем пәнінің мұғалімі Мукашев Нұрсұлтан Амантайұлының 2024-2025 оқу жылындағы жүктемесі

№	Оқу пәндері	Сынып	Оқыту тілі	Жүктеме, сағат	
				Апталық	Жылдық
1	Адам жән еәлем	7-сынып	қазақ тілі	2	68

Адам және әлем пәні бойынша жиынтық бағалау рәсімдерінің саны

Сынып	Бөлімдер/ ортақ тақырыптар бойынша жиынтық бағалау рәсімдерінің саны			
	1 тоқсан	2 тоқсан	3 тоқсан	4 тоқсан
7 – сынып	1	1	1	1

Қолданылған әдебиеттер

№	Атауы	Түрі	Сынып	Автор	Баспа	Жыл
1	Адам және әлем	Оқулық	7	Б.С.Халыкбаева	Центр САТР	2020

**«Адам және әлем» пәнінен ұзақ мерзімді жоспар
Атасына 2 сағат, жылдық 68сағат**

№	Бөлімі	Сабақтардың тақырыбы	Оқу мақсаттары	Сағат саны	Мерзімі	Ескерту
2 тоқсан (16 сағат)						
1	Өлі табиғат	Су	7.1.1.1 су қасиеттерін бақылау;	1	03.09	
2		Жыл мезгілі	7.1.2.1 жыл мезгілдерін және олардың дәйектілігін атау;	1	05.09	
3		Күз	7.1.3.1 ерте,алтын, қаракүзді ажырату; күзбелгілерінтану (атау),күз айларын, олардыңсанынатау;	1	10.09	
4		Күзгі өсімдіктер	7.1.4.1 күздегіөсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді бақылау және атау; күзгі ағаштардың жапырақтарын, жемістерін, тұқымдарын жинау және қарастыру; күзгі жауын-шашынды атау; күздегі бірінші қатқақты бақылау	1	12.09	
5		Қыс	7.1.5.1 қарлы,қары аз, жылы, суыққысты ажырату; қыс белгілерін тану\атау; қысайларын, олардың санынатау;	1	17.09	
6		Қыс мезіліндегі жануарлар мен өсімдіктер	7.1.6.1 қыстағы өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді тану және атау; қыста құстарды қосымша тамақтандыру;	1	19.09	
7		Қыс мезгілін бақылау	7.1.7.1 қысқы мерекелерді,балалардың қысқы қызықтарын, қысқы спорт түрлерін тану\атау; жылы бөлмедегі қардың және мұздың еруін бақылау; қардың жердіқатып қалудан сақтайтынын түсіну; қаршықтың құрылысын лупа арқылы қарау;	1	24.09	
8		Көктем	7.1.8.1 ерте көктемді, көктемнің аяқталуын ажырату; көктем белгілерін тану\ атау,көктем айларын,олардың санынатау;	1	26.09	
9		Көктемгі өсімдіктер	7.1.9.1 көктемдегі өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді тану және атау, жануарлармен құстардың көктемдегі қылықтары;	1	01.10	

10		Көктемгі еңбек	7.1.10.1 адамның көктемгі табиғаттағы еңбегін, көктемдегі мерекелерді білу\атау;	1	03.10	
11		Жаз	7.1.11.1 жаз белгілерін тану\атау, жазайларын, олардың санын атау;	1	08.10	
12		Жазғы еңбек	7.1.12.1 адамның жазғы табиғаттағы еңбегін, көктемдегі мерекелерді білу\атау;	1	10.10	
13		Ауа-райын ажырату ББЖБ №1	7.1.13.1 ашық, жаймашуақ, бұлыңғыр ауа райын ажырату; кешегі, бүгінгі ауа райын ажырату, атау;	1	15.10	
14		Жаңбыр	7.1.14.1 жаңбыр, нөсер жаңбыр, бұлт, қара бұлт, қар, бұршақтарды ажырату және атау, қолшатырды пайдалану;	1	17.10	
15		1 тоқсан бойынша жиынтық бақылау		1	22.10	
16		Жаңбыр мен бұршақ жауғанды бақылау Табиғат құбылыстарындағы қауіпсіздік ережелер	7.1.15.1 фотосуреттерді, пиктограммаларды және басқа белгілерді пайдалана отырып, ауарайы күнтізбесін жүргізу; жаңбырды, қар жауғанды, бұршақ жауғанды бақылау; 7.1.17.1 қар жауғанда, тайғақта, найзағай ойнағанда, жаңбыр жауғанда адамның қауіпсіздік ережелерін ұстану;	1	24.10	
2 тоқсан (16 сағат)						
17	Тірі табиғат	Бөлме өсімдігі	7.2.1.1 мұғалімнің таңдауы бойынша бөлме өсімдігін тану, атау және күту	1	05.11	
18		Үй гүлдері	7.2.2.1 гүлзардағы, сондай-ақ фотосуреттегі кезкелген жергілікті гүлді (ақкекіре, раушангүл, қырмызыгүл) тану, атау; өсімдік бөліктерін (жапырақ, гүл, сабақ) тану, атау; гүлдерден гүлшоқ	1	07.11	

10		Көктемгі еңбек	7.1.10.1 адамның көктемгі табиғаттағы еңбегін, көктемдегі мерекелерді білу\атау;	1	03.10	
11		Жаз	7.1.11.1 жаз белгілерін тану/атау, жазайларын, олардың санын атау;	1	08.10	
12		Жазғы еңбек	7.1.12.1 адамның жазғы табиғаттағы еңбегін, көктемдегі мерекелерді білу\атау;	1	10.10	
13		Ауа-райын ажырату ББЖБ №1	7.1.13.1 ашық, жаймашуақ, бұлыңғыр ауа райын ажырату; кешегі, бүгінгі ауа райын ажырату, атау;	1	15.10	
14		Жаңбыр	7.1.14.1 жаңбыр, нөсер жаңбыр, бұлт, қара бұлт, қар, бұршақтарды ажырату және атау, қолшатырды пайдалану;	1	17.10	
15		1 тоқсан бойынша жиынтық бақылау		1	22.10	
16		Жаңбыр мен бұршақ жауғанды бақылау Табиғат құбылыстарындағы қауіпсіздік ережелер	7.1.15.1 фотосуреттерді, пиктограммаларды және басқа белгілерді пайдалана отырып, ауарайы күнтізбесін жүргізу; жаңбырды, қар жауғанды, бұршақ жауғанды бақылау; 7.1.17.1 қар жауғанда, тайғақта, найзағай ойнағанда, жаңбыр жауғанда адамның қауіпсіздік ережелерін ұстану;	1	24.10	
2 тоқсан (16 сағат)						
17	Тірі табиғат	Бөлме өсімдігі	7.2.1.1 мұғалімнің таңдауы бойынша бөлме өсімдігін тану, атау және күту	1	05.11	
18		Үй гүлдері	7.2.2.1 гүлзардағы, сондай-ақ фотосуреттегі кезкелген жергілікті гүлді (ақкекіре, раушангүл, қырмызыгүл) тану, атау; өсімдік бөліктерін (жапырақ, гүл, сабақ) тану, атау; гүлдерден гүлшоқ	1	07.11	

		жасау			
19	Ағаштар	7.2.3.1 кезкелген жергілікті ағашты (қарағаш, терек, емен, үйеңкі, шырша, қайың) тану және атау; ағаштың діңін, бұтағын, жапырағын тану, атау; ағаштан жасалған заттарды тану; ағаштың жемістерін (бұр, жаңғақ, талшын) жинау, салыстыру	1	12.11	
20	Бұталар	7.2.4.1 кезкелген жергілікті бұталарды (гүлшетен, итмұрын), сондай-ақ фотосуреттен тану, атау; бұталардың бұтақтарын, жапырақтарын, гүлдерін тану, атау	1	14.11	
21	Көкөністер	7.2.5.1 тамақтағы және атыздағы көкөністерді: картоп, пияз, сәбіз, қызылша, қызанақ, қияр және басқаларын тану, атау; көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру; бақша дақылдарын отырғызуға қатысу	1	19.11	
22	Жемістер	7.2.6.1 Жемістерге анықтама беру, суретін салу, фотоларын ажырату;	1	21.11	
23	Жидектер	7.2.7.1 кезкелген жергілікті жидектерді тану, атау; жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру	1	26.11	
24	Бақша дақылдары	7.2.8.1 бақша дақылдарын: қарбыз, қауын, асқабақ тану, атау; бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру; бұршақ (үрмебұршақ, кәді, асқабақ) тұқымын себуге, өсімдікті күтуге қатысу; жаңғақтарды: грек жаңғағын, жер жаңғақты тану, атау	1	28.11	
25	Саябақтағы өсімдіктер	7.2.9.1 саябақтағы кезкелген жергілікті өсімдіктерді тану, атау;	1	03.12	
26	Өсімдіктерді баптау	7.2.10.2 өсімдіктерге ұқыптылықпен қарау дағдысын байқату;	1	05.12	
27	Жапырақ ағаштылар	7.2.11.1 жапырақты ағаштарды: қайың, көктерек, емен, шетен және басқа да жергілікті ағаштарды тану, атау; қылқын	1	10.12	

			жапырақты ағаштар: шырша, қарағай, балқарағай және басқа да жергілікті бұталарды, кезкелген жергілікті шөптесін өсімдіктерді; кез келген жергілікті ормандағы саңырау құлақты: жеуге жарамды, жеуге жарамсыз (мұғалімнің таңдауы бойынша) тану, атау			
28		Табиғаттағы қауіпсіздік ережелер	7.2.13.2 табиғатта қауіпсіздік ережелерін (өзі үшін және табиғат үшін) ұстану;	1	12.12	
29		Дала өсімдіктері ББЖБ №2	7.2.15.1 даладағы кезкелген жергілікті өсімдікті тану және атау; оларды суреттегі бейнелері мен салыстыру; туған өлке өсімдіктерінің кескіндерін салу;	1	17.12	
30		Жаңғақ	7.2.16.1 қияқты, жантақты тану және атау	1	19.12	
31		2 тоқсан бойынша жиынтық бақылау		1	24.12	
32		Қорытынды сабақ		1	26.12	
3 тоқсан (21 сағат)						
33		Жәндіктер	7.2.17.1 жәндіктерді: маса, шыбын тану, атау; олардың адамға тигізер зиянын және күресу жолдарын түсіну	1	09.01	
34		Қосмекенділер	7.2.18.1 қосмекенділерді: бақа, құрбақаны тану және атау; мекендейтін орнын атау; пайдасын түсіну	1	14.01	
35		Жануарлар	7.2.19.1 жануарлар өмірі үшін қажетті талаптар: су, азық, ауа, жылу	1	16.01	
36		Жылан	7.2.20.1 жыланды тану және атау; табиғатта жыланды байқаған кезде сақтық ережелерін ұстану	1	21.01	
37		Мысық	7.2.21.1 үй жануарларын: мысық (немесе мұғалімнің таңдауы)	1	23.01	

			бойынша) тану және атау			
38		Ит	7.2.22.1 үй жануарларын: ит (немесе мұғалімнің таңдауы бойынша) тану және атау	1	28.01	
39		Үй жануарлары	7.2.23.1 үй жануарларын: сиыр, жылқы, қой (немесе мұғалімнің таңдауы бойынша) тану және атау; адамға тигізер пайдасын түсіну	1	30.01	
40		Үй жануардың пайдасы	7.2.24.1 үй жануарларын тану және атау; адамға тигізер пайдасын түсіну	1	04.02	
41		Үй жануар азығы	7.2.25.1 үй жануарларының азығын, қылығын, күтімінің ерекшеліктерін атау	1	06.02	
42		Үй құстары	7.2.26.1 үй құстарын тану және атау	1	11.02	
43		Үй құстарының күтімі	7.2.27.1 үй құстарының азығын, қылығын, күтімінің ерекшеліктерін атау	1	13.02	
44		Үй құстарына қамқорлық	7.2.28.1 үй жануарлары және үй құстарына қайырымдылық пен қарау және қамқорлық көрсету;	1	18.02	
45		Жабай жануарларға	7.2.30.1 жабайы жануарлардың сыртқы түрін, мекендейтін орнын, қоректенуін, дене құрылысының ерекшеліктерін, аңдардың қылықтарын, жыл мезгілінің өзгеруіне бейімделуін білу және атау	1	20.02	
46		Жыл құстары	7.2.31.1 қыстап қалатын және жыл құстарын: торғай, сауысқан, суықторғай, қарлығаш және (немесе мұғалімнің таңдауы бойынша) басқа жергілікті құстарды тану және атау	1	25.02	
47		Дала құстары	7.2.32.1 дала құстарына анықтама бер;	1	27.02	
48		Адамның дене мүшелері ББЖБ №3	7.3.1.1 адамның дене мүшелерін, сондай-ақ суреттен (бас, дене, қол, аяқ) тану және атау;	1	04.03	
49	Адам	Бетәлпет	7.3.2.1 өзінің бет әлпетінің, бойының, дене бітімінің жеке	1	06.03	

	ағзасы		ерекшеліктерін түсіну			
50		Тыныс алу мүшелері	7.3.3.1 тыныс алу мүшелерін және олардың атқарымын атау; адамның тыныс алуы үшін таза ауаның маңызын түсіну; қан айналымы мүшелерін атау, қанның адам ағзасы үшін маңызын атау; сезім мүшелерін атау адамның сезім мүшелерінің қарапайым гигиеналық тәсілдерін білу	1	11.03	
51		Өзінің жағдайы ауру	7.3.4.1 өзінің ауру жағдайы, жағымсыз сезінулері (аштық, суық, ыстық, ауру сезінімдер) туралы хабарлау;	1	13.03	
52		3 тоқсан бойынша жиынтық бақылау		1	18.03	
53		Ата-тегі	7.3.5.1 өзінің тегін, есімін, әкесінің есімін, туылу күнің атау	1	20.03	
4 тоқсан (15 сағат)						
54		Өмір кезеңдері	7.3.6.1 адамөмірінің кезеңдерін: бала, жас өспірім, ересек, қарт (кәрі) ажырату, атау; өз өмірін осы кезеңдермен салыстыру; жанұядағы туыстық қатынастарды (ата-ана, ұл, қыз, немере, іні, жиен) түсіну;	1	01.04	
55		Менің отбасым	7.3.7.1 отбасы ұғымына анықтама беру;	1	03.04	
56		Менің достарым	7.3.8.1 адал және амал достықты ажырату;	1	08.04	
57		Күн тәртібі	7.3.9.1 өзінің әрекет түрлерін және басқа адамдардың тәуліктің әртүрлі бөліктеріндегі әрекет түрлерін фото суреттен көрсету/атау;	1	10.04	
58		Мамандық	7.3.10.1 мамандықтары (дәрігер, аспазшы, жүргізуші, мұғалім, сатушы) әртүрлі ересектердің әрекет түрлерін фотосуреттен көрсету/атау;	1	15.04	
59		Сыныптастар	7.3.11.1 сыныптастарын есімдері бойынша атау; отосуреттегі кіші-үлкен таныс, бейтаныс адамдарды ажырату; фотосуреттен	1	17.04	

			достарын, сыныптастарын көрсету;			
60		Туған жер	7.4.1.1 өзінің қаласын, ауылын, елді меке24.04нін атау	1	22.04	
61	Менің Отаным	Табиғат көркі	7.4.2.1 фотосуреттен жергілікті табиғаттың көрікті жерлерін тану;	1	24.04	
62		Өзен	7.4.3.1 фотосуреттен жергілікті табиғаттың көрікті жерлерін тану (өзен);	1	29.04	
63		Мұхит	7.4.3.1 фотосуреттен жергілікті табиғаттың көрікті жерлерін тану (мұхит);	1	06.05	
64		Көл	7.4.4.1 фотосуреттен жергілікті табиғаттың көрікті жерлерін тану (көл);	1	07.05.	мереке
65		Тоған ББЖБ №4	7.4.5.1 фотосуреттен жергілікті табиғаттың көрікті жерлерін тану(тоған);	1	08.05	
66		Тау	7.4.6.1 фотосуреттен жергілікті табиғаттың көрікті жерлерін тану(тау);	1	13.05	
67		4 тоқсан бойынша жиынтық бақылау		1	15.05	
68		Орман	7.4.5.1 фотосуреттен жергілікті табиғаттың көрікті жерлерін тану(орман);	1	20.05	